

Sikkerhet i møte med et nytt trusselbilde

En stabil og forutsigbar verdensorden, preget av forpliktende avtaler, er det viktigste sikkerhetspolitiske virkemiddelet for Norge. Verden er nå mer uforutsigbar. Folkeretten, internasjonale institusjoner og liberale og demokratiske verdier er satt under sterkt press.

24. februar i år invaderte Russland Ukraina, og det er nå krig i Europa. Perioden med relativ stabilitet som har preget vårt kontinent siden den kalde krigens slutt, er over. Den sikkerhetspolitiske situasjonen er kraftig forverret både globalt og i Norges nærområder.

Krigen er et brudd på folkeretten og en grov krenkelse av et annet lands suverenitet. Angrepet på Ukraina er uprovosert og uakseptabelt, og Norge har sammen med de fleste land i verden fordømt invasjonen på det sterkeste. Putins regime har over mange år økt den militære spenningen og det militære presset mot Ukraina, helt siden Russland i 2014 annekterte Krim og ga sin støtte til separatister i Donbas-regionen. Dette er nå intensivert til en full invasjon av Ukraina, som Russland og Putin-regimet bærer det fulle ansvaret for. Putins regime bærer også ansvaret for å avslutte denne meningsløse krigen og de menneskelige lidelsene den medfører.

Vesten har respondert svært raskt, og samlet, mot den russiske aggresjonen. Norge har, sammen med allierte, innført kraftige sanksjoner mot Putins regime. Norge bidrar også humanitært og med donasjon av beskyttelsesutstyr og våpen til Ukraina. Det ukrainske folk vil trenge omfattende bistand i tiden fremover. Det er også en selvfølge at Norge tar imot mennesker som er på flukt fra krigen. Vi har helt siden annekasjonen av Krim tydelig støttet Ukrainas suverenitet og territorielle integritet. Det er nå viktigere enn noen gang at vi står sammen med våre allierte og støtter Ukraina, og står imot Putin-regimets krig og forsøk på å forvrengte sannheten. Presse- og ytringsfriheten er forutsetninger for demokrati.

NATO har vist et tydelig samhold og det transatlantiske båndet er styrket. Norge har de siste åtte årene bidratt betydelig til å gjøre NATO sterkere og bedre i stand til å svare på dagens sikkerhetspolitiske utfordringer og trusselbilde. Norge har gått i front for både en militær og politisk styrking av alliansen. Norge var med på å stifte NATO i 1949, og vårt medlemskap i alliansen er viktigere enn på mange tiår. NATO har utformet syv krav til alle medlemsland og som et foregangsland i alliansen, mener Høyre at Norge skal levere på disse. Forsvaret av Norge bygger på tre stolper: vår nasjonale forsvarsevne, vårt kollektive forsvar gjennom NATO, og bilaterale forsterkningsavtaler med nære allierte.

EU har i den nye situasjonen vist samhold og styrke i et robust forsvar for demokratiske verdier og internasjonal rettsorden. Situasjonen viser mer enn noen gang hvor viktige det er at demokratiene i Europa står samlet i forsvar for grunnleggende verdier. Dette har ført til at flere nå tar til orde for en ny debatt om Norges forhold til Europa. Høyre mener norsk EU-medlemskap nå er blitt viktigere enn noen gang, og vil innta en ledende rolle i en ny norsk EU-debatt.

Reaksjonene mot Russland er helt berettigede og nødvendige. Samtidig må vi være forberedt på en varig endring i hvordan Norge, sammen med allierte og partnere, innretter vår utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik. Det innebærer i det korte perspektivet å styrke Forsvarets operative evne og utholdenhet ytterligere, og forsere arbeidet med å legge til rette for styrket mottak av allierte forsterkninger. I regjering styrket Høyre Forsvaret

kræftig, med en reell budsjettvekst på over 16 milliarder kroner, oppgradering av materiell og betydelige investeringer i nye moderne kapasiteter i hele Forsvaret. Det må nå raskt vurderes hvordan Forsvaret både på kort og lang sikt best og mest relevant kan styrkes ut over inneværende langtidsplan for å møte en dramatisk forverret sikkerhetspolitisk situasjon og landets sikkerhetsutfordringer.

På grunn av den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen ventes etterretningstrykket mot Norge å øke ytterligere. Dette medfører et behov for tydelig styrking av kontraetterretningen og forsvar mot digitale angrep og påvirkningsoperasjoner. Den beste måten å sikre oss mot påvirkning fra fremmede makter, er at hver og en av oss tar ansvar og er mer bevisste.

God beredskap handler om å forstå hva en krise innebærer, å ha en klar plan for hvordan en krise håndteres, god organisering og kommunikasjon, og godt gjennomtenkt planverk som gir myndighetene rom for å iverksette tiltak. At hele samfunnet evner å jobbe sammen i en krise, er en viktig del av beredskapen, og kommunene har her en sentral rolle. Vi må derfor sørge for at alle kommuner har oppdaterte beredskapsplaner.

Høyre vil:

- Opprettholde norsk fordømmelse av Russlands invasjon, bistå med humanitær og militær hjelp til Ukraina, og motta flyktninger fra krigen.
- Fortsette å styrke NATO og samarbeidet med våre nærmeste allierte og partnerland.
- Bidra til å sikre økt samordning av systemer og materiell blant NATO-allierte.
- Ivareta Norges posisjon som NATO i nord.
- Bidra til raskest mulig behandling og implementering av tilleggsavtalen om forsvarssamarbeid mellom Norge og USA («Supplementary Defence Cooperation Agreement» (SDCA)).
- Styrke og videreutvikle det nordiske forsvarssamarbeidet i rammen av NORDEFECO (The Nordic Defence Cooperation).
- Videreutvikle og fordype Norges samarbeid med EU, og aktivt arbeide for at Norge skal bli medlem av EU.
- Så raskt som mulig øke bevilgningene til Forsvaret ut over planene i inneværende langtidsplan for forsvarssektoren, og følge opp målsettingen fra Wales-erklæringen om å bruke 2 prosent av BNP innen 2024.
- Raskt innhente fagmilitære råd om den videre utviklingen av Forsvaret i tråd med den sterkt forverrede sikkerhetspolitiske situasjonen.
- Prioritere tidligere innfasing av kapasiteter som først er planlagt gjennomført senere i langtidsplanen.
- Arbeide tverrpolitisk for å oppnå en rask styrking av Norges forsvar og forsvarsevne, med særlig vektlegging av å forsere arbeidet med å anskaffe reservedeler, ammunisjon, personlig bekledning og utstyr, og forbedring av evnen til å motta allierte forsterkninger.
- Etablere en strategi for å øke befolkningens forsvarsvilje med mål om å omsette dette i økt forsvarsevne.
- Øke inntaket av vernepliktige i Forsvaret.

- Følge opp nasjonal forsvarsindustriell strategi med mål om å videreføre og styrke en internasjonalt konkurransedyktig norsk forsvarsindustri, med evne til å utvikle, produsere og understøtte forsvarsmateriell, systemer og tjenester.
- Styrke samspeillet på tvers av samfunnssektorer for å tidligere kunne avdekke mulige trusler og raskere kunne sette enkelthendelser inn i et større helhetsbilde.
- Bidra til at Norge jobber sammen med andre land i bekjempelsen av falske nyheter og påvirkningskampanjer rettet mot demokratiske land og interesser.
- At bosetning skal inngå i vår sikkerhetspolitiske strategi
- Styrke sikkerhetstjenestenes arbeid med forsvar mot digitale trusler og prioritere beskyttelse av kritiske samfunnsfunksjoner og samfunnets evne til krisehåndtering.
- Tydeliggjøre og utvide PSTs etterretningsoppdrag, ved å kriminalisere påvirkningsvirksomhet i samarbeid med fremmed etterretning, og tillate innhenting og lagring av åpent tilgjengelig informasjon i opptil 15 år.
- Gjennomgå og lage beredskapsplaner for politiets rolle og funksjon i krig, samt planer for å rekvirere sivile kapasiteter til militær innsats.
- Øke Norges forsyningssikkerhet, blant annet ved å styrke beredskapslagrene av samfunnskritiske varer.